

Pohorelský hlásnik

informačné noviny Obce Pohorelá;

ročník IX.;

AUGUST 2013;

- ZADARMO -

V Kežmarku na 23. ročníku Medzinárodného festivalu remesiel a ľudovej kultúry **EURÓPSKE LUDOVÉ REMESLO** (12.-14.7.2013) svoje výrobky - miniatúrne drevenice a miniatúry zariadení z hospodárskych dvorov - predstavil aj **Jozef Gavura**. (Na fotografii spolu so synom a vnukom v rozhovore s prezidentom SR Ivanom Gašparovičom)

DOHODY O KOMPOSTOVANÍ ODPADU

Ostatnou novelizáciou zákona č.223/2001 Z.z. o odpadoch sa upravila od 1.1.2013 povinnosť zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre ustanovené zložky. Významná zmena nastala iba pre zložku biologicky rozložiteľné odpady (BRKO) vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu. Ide o tzv. zelený odpad, kuchynský odpad a iný biologicky rozložiteľný odpad, ktoré sú vhodné na kompostovanie. Povinnosť separovania BRKO zabezpečil Obecný úrad v Pohorelej ešte v roku 2012 bezplatným zapožičaním kompostérov do domácností s väčším množstvom odpadu (pri ktorých bol ročný poplatok za KO väčší ako 7,- €). Splnenie tejto povinnosti je však potrebné aj zdokladovať. Preto v nasledujúcich dňoch bude do Vašich domácností doručená „Dohoda o kompostovaní“, ktorú je potrebné vyplniť a podpísať doručiť na Obecný úrad v Pohorelej.

Banskobystrický samosprávny kraj podporil DFS Mladosť

Komisiou poslancov Banskobystrického samosprávneho kraja bol podporený projekt Obecného úradu v Pohorelej „NÁKUP DETSKÝCH TANEČNÝCH ČÍŽIEM“. V zmysle VZN č. 19/2012 bola Obci Pohorelá poskytnutá finančná dotácia z rozpočtu BBSK vo výške 600 €. Finančné prostriedky boli použité na nákup a opravu 6 párov detských tanečných čížiem pre Detský folklórny súbor Mladosť Pohorelá.

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSŤRICKÉHO
SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

ZÁKAZ VYUŽÍVANIA LESOV VEREJNOSŤOU

Obvodný lesný úrad v Brezne (ďalej len OLÚ v Brezne), ako orgán štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva príslušný na konanie podľa § 56, ods.1, písm. c, v zmysle § 60, ods. 2 písm. f zákona č. 326/2005 Z.z. „o lesoch“, v znení neskorších predpisov, na základe žiadosti Lesov Slovenskej republiky, š.p., Odštepného závodu Beňuš zo dňa 24.7.2013 o vydanie zákazu využívania lesov verejnosťou z dôvodu extrémne suchého a teplého počasia, zvýšeného počtu zberačov lesných plodov, a s tým spojeného mimoriadneho nebezpečenstva

1.) OLÚ v Brezne v zmysle § 30 ods. 4 zákona č. 326/2005 Z.z. „o lesoch“ v znení neskorších predpisov **zakazuje využívanie lesov verejnosťou na nasledovných lesných pozemkoch v obhospodarovaní Lesov SR, š.p., OZ Beňuš**

• **územie NAPANT-u a v jeho ochrannom pásme na kalamitných plochách až po hornú hranicu lesa.** Uvedený zákaz sa **netýka** značených turistických chodníkov a cyklotrás.

Vydaný zákaz platí od 29.7.2013 do 31.8.2013
Vydanie zákazu využívania lesov verejnosťou **neplatí** pre obhospodarovateľov lesných pozemkov a ich zamestnancov, ktorí svojimi činnosťami zabezpečujú lesnú výrobu, tiež pre užívateľov poľovných revírov pri výkone práva poľovníctva a pracovníkov a strážcov ochrany prírody.

2.) OLÚ v Brezne na zabezpečenie vykonateľnosti zákazu využívania lesov verejnosťou **u k l a d á**

• Lesom SR, š.p., OZ Beňuš zabezpečiť zreteľné označenie priestoru v teréne, v ktorom je vydaný zákaz využívania lesov verejnosťou,

• Mestskému úradu v Brezne a dotknutým obecným úradom zabezpečiť zverejnenie tohto zákazu spôsobom v mieste obvyklým (vývesné informačné tabule, cez obecný rozhlas),

• členom lesnej stráže ustanovených pre Lesy SR, š.p., OZ Beňuš vykonávať kontrolu zákazu.

Tento zákaz bude vyvesený po celú dobu trvania na úradnej tabuli správneho orgánu, na úradných tabuliach Mestského úradu a dotknutých obcí, zverejnený na internetovej stránke OLÚ v Brezne, S-NAPANTu a taktiež uverejnený v regionálnej tlači.

3.) OLÚ v Brezne **u p o z o r ň u j e** všetkých občanov, že neplnenie a porušenie tohto zákazu bude považované za priestupok na úseku lesného hospodárstva podľa §63 ods. 2 zákona č. 326/2006 Z.z. "o lesoch" v znení neskorších predpisov a správny orgán môže previnilcovi uložiť **pokutu** podľa §63 ods. 5 zákona č. 326/2006 Z.z. "o lesoch" v znení neskorších predpisov **do 3.319,39 €.**

Upozorňujeme, že na konanie o vydávaní zákazu využívania lesov verejnosťou sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Ing. Miroslav Tokár, v.r.
prednosta OLÚ

PODUJATIA V OBCI POHORELÁ

24.8. HOCKEYBALL SUMMER CLASSIC

letné športovo-spoločenské stretnutie pohorelských
hokejbalových a hokejových nadšencov
na viacúčelovom ihrisku
(kontakt: HK Pohorelá)

31.8. Oslavy 69. výročia SNP

9:00 sv. omša v kostole Sedembolestnej Panny Márie
10:15 kladenie venca v cintoríne na hrob padlých partizánov
10:30 sprievod a kladenie vencov k pamätníku padlých na námestí
11:15 prehliadka výstavy o SNP v Pohorelej a činnosti ZO SZPB
(ZO SZPB, OÚ Pohorelá)

14.9. „Bartkovci na Bartkovú“

12. ročník stretnutia a turistického výstupu na hoľu
Bartková rodu Bartkovcov z celého Slovenska

14.9. Folklorný večer Pod Orlovou

(Obecný úrad v Pohorelej, Občianske združenie OPORA)

21.9. TURISTICKÝ POCHOD

„Clementisovou cestou“

32. ročník turistického pochodu Pohorelá – Tisovec
(OÚ Pohorelá, OÚ Závadka n.Hr., MsÚ Tisovec)

**Svätá omša pri sv.Kríži
v sedle Andrejovej (1519 m n.m.)
pri príležitosti blížiaceho sa sviatku
Povýšenia svätého kríža
sa uskutoční v nedeľu
1. septembra 2013 o 11:00 hod.
(v prípade priaznivého počasia)**

**Duchovná obnova pred odpustom
pri svätých omšiach 12.-14. septembra 2013
v rámci prihovorov, ktoré bude viesť
páter Jozafát Brigan, Opus I.S.S.,
kaplán v Uzovskej Panici**

**Odpust Sedembolestnej Panny Márie
15. septembra 2013 o 11:00 hod.
Hlavným celebrantom bude vdp. Mgr. Jozef
Markotán, farár v Rimavskej Sobote**

**UPOZORUJEME občanov, že ŽLTÉ VRECIA SÚ URČENÉ VÝHRADNE
NA ZBER PLASTOV. Firma Brantner žlté vrecia s uloženým zmesovým
odpadom neodoberie! Rovnako náhradné žlté vrecia poskytne Obecný úrad
v Pohorelej bezplatne IBA NA VÝMENU za plné žlté vrecia s plastmi.**

Termíny zberu komunálneho odpadu

7.8.	21.8.	4.9.	18.9.
------	-------	------	-------

Žiadame občanov, aby si nádoby
vyložili pred brány už deň vopred,
pretože sa zbiera od 7:00 hod.!

Termíny zberu plastov

20.-21. august	17.-18. september
----------------	-------------------

Zbierajú sa len ŽLTÉ plné a zaviazané
vrecia. (Nezabudnite plastové fľaše stlačiť, aby
sa zmenšil ich objem)

Športový Medzinárodný deň detí

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí prebehli dňa 1.6.2013 v priestoroch
miestneho futbalového ihriska športové a vedomostné súťaže na pripravených 12 stanoviš-
tiach. Otvorenie športového dňa prebehlo v novej réžii a to pripomenutím si starých tradícií,
ktoré sa tradovali v Pohorelej na konci 50-tych a začiatku 60-tych rokov - stavaním mája.
Boli to dni tradičného majálesu neskôr juniálesu, ktoré by sme chceli postupne obnoviť v
pôvodnej kráse.

Detičky, ktorých účasť nás pozitívne prekvapila, súťažili s veľkým úsilím, na
čom sa priaznivo prejavilo aj počasie, ktoré vydržalo počas celej súťaže. Na záver tohoto
vydareného podujatia boli všetky zúčastnené deti odmenené sladkosťou a plniacim perom.
Organizátori - MO KSS, Lineko, Obec Pohorelá, PD Agropohorelá, UaPPS, ZO SMER-SD, ZO
SZPB - týmto ďakujú všetkým, ktorí ako dobrovoľníci pomohli k úspešnému priebehu špor-
tového dňa pri príležitosti MDD, ako aj všetkým zúčastneným deťom a prítomným rodičom.

-J.Lakanda -

Športový deň zväzu zdravotne postihnutých

V sobotu 8. júna 2013 sa na starom futbalovom ihrisku v Brezne stretli zdravotne postihnutí z okresu Brezno na
športovom dni, ktorý zorganizovala Okresná rada SZPP Brezno v spolupráci so základnými organizáciami v okrese.
Kto koľko vládol, toľko sa na športových disciplínach zúčastnil, dovedna nás bolo 90. Stalo sa už tradíciou, že na
podujatí sa zúčastňujú aj členky z DSS Pohorelská Maša. Navštívila nás aj prednostka obvodného úradu Alena
Káanová, poslanec Jozef Tokár a náčelník mestskej polície Peter Pančík, ktorý nám poskytol dôležité informácie.
Po oficiálnom privítaní predsedníčkou OR SZPP A. Husenicovou účastníci absolvovali rôzne zábavno-športové
disciplíny. Každý dostal poďakovanie za účasť a výkon. Po športe dobre padol guláš.
Keď je všetko tak, ako má byť, dobre padne aj pekná pieseň. To, že sme spevavý národ, sa potvrdilo pri speve s
heligónkou p. Datka a za zvučných hlasov našich členov, ktorí nás reprezentujú na prehliadkach. Skvelá nálada by
nebola, keby neexistovali dobrí ľudia, ktorí sú nám stále na dosah, keď to potrebujeme.

-AH-

Folklorná skupina Kráľova hoľa sa v predposledný júlový víkend predstavila v Tel-
gárte na festivale viachlasného chrámového a ľudového spevu s medzinárodnou účasťou
"OZVENY STAROSLOVIENČINY POD KRÁĽOVOU HOĽOU".

Podujatie bolo i súčasťou historickej udalosti – Posolstva piesní Slovensku a piesní: 20. júla
2013 o 12:00 hodine zaznelo na 52 vrchoch, pahorkoch a historicky významných miestach
28 piesní, ktoré spievalo 92 speváckych zoskupení zo Slovenska, Poľska, Ukrajiny, Moravy
a Kanady. Na Kráľovej holi medzi účastníkmi 19. OZVIEN staroslovienciny spieval aj zbor
Lúčnice.

Starší žiaci (do 15 rokov) - II. liga – skupina JUH
**Rozpis futbalových zápasov 1. FK Horehron
v jesennej časti sezóny 2013/2014:**

1. kolo Št 29.08.2013 10:00	1. FK Horehron - N.Baňa
2. kolo So 10.08.2013 10:00	Tisovec - 1. FK Horehron
3. kolo Ne 18.08.2013 11:00	1. FK Horehron - Detva
4. kolo So 24.08.2013 10:00	Poltár - 1. FK Horehron
5. kolo Ne 01.09.2013 11:00	1. FK Horehron - Fiľakovo
6. kolo So 07.09.2013 10:00	Lučenec - 1. FK Horehron
7. kolo Ne 15.09.2013 11:00	1. FK Horehron - Fiľakovo
8. kolo Ne 22.09.2013 11:00	1. FK Horehron - Krupina
9. kolo So 28.09.2013 11:00	Žarnovica - 1. FK Horehron
10. kolo Ne 06.10.2013 11:00	1. FK Horehron - B. Štiavnica
11. kolo So 12.10.2013 10:00	Brusno - 1. FK Horehron
12. kolo Ne 20.10.2013 11:00	1. FK Horehron - R. Sobota
13. kolo Ne 27.10.2013 12:00	Tornaľa - 1. FK Horehron

Mladší žiaci (do 13 rokov) hrajú svoje zápasy 2 hodiny po
začiatku zápasov starších žiakov.

1. FK Horehron odohrá svoje domáce zápasy na futbalovom
ihrisku v Polomke.

Aktivačná činnosť v roku 2013

Obec Pohorelá – Obecný úrad v Pohoreleji na základe Dohody s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno zabezpečuje realizáciu aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb podľa §52 zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v rámci implementácie nového Národného projektu „Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce v rámci SR bez BSK- 2“.

Na základe tejto dohody obec zabezpečuje po dobu **od 1.6.2013 do 30.11.2013** vykonávanie aktivačnej činnosti pre **25 znevýhodnených dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie**.

Uchádzači o zamestnanie v rámci vykonávania menších obecných služieb vykonávajú tieto manuálne a manipulačné práce spojené s údržbou obecného majetku a verejných priestranstiev: kosenie, čistenie, upratovanie, zemetanie verejných priestranstiev a obecných budov, pomocné stavebné a rekonštrukčné práce, likvidácia čiernych skládok, separácia komunálneho odpadu, úprava verejných priestranstiev, zelene, potok, cintorína.

Časový rozsah vykonávania prác: 4 hodiny denne.

Práca evidovaných nezamestnaných je koordinovaná 2 pracovníkmi obce.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno poskytne obci mesačné príspevky zo štátneho rozpočtu SR (15%) a príspevok z Európskeho sociálneho fondu (85%) na úhradu časti nákladov, ktoré súvisia s vykonávaním menších obecných služieb pre obec najviac 26,50 € a príspevok na úhradu časti celkovej ceny práce zamestnanca, ktorý organizuje menšie obecné služby, najviac vo výške 21,20 € (spolu mesačne za 1 UoZ najviac vo výške 47,70 €).

Na základe preukázaných účtovných dokladov je táto časť nákladov refundovaná obci následne po administratívnej kontrole cca po 2-3 mesiacoch Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno.

Stredoslovenská energetika -

SSE - DISTRIBÚCIA Distribúcia, a.s. oznamuje, že z dôvodu vykonania plánovanej údržby elektrického zariadenia **v dňoch od 2. Do 20. septembra v dopoludňajších hodinách bude prerušená distribúcia elektriny postupne v jednotlivých častiach Pohorelej a Pohorelskej Maše**. Podrobný rozpis odstavovania elektriny je zverejnený na úradnej tabuli pred obecným úradom a na internetovej stránke obce a SSE-D.

Informácie na tlf. č.: 0850 166 007 (v pracovných dňoch od 8:00 - 15:00 hod.) alebo e-mailom na prevadzkovatel@sse-d.sk.

Návrh grafikonu vlakovej dopravy

Železničná sekcia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zverejnila na verejnú diskusiu návrh grafikonu vlakov osobnej dopravy na obdobie 2013/2014, ktorý bude platný od 15.12.2013.

Návrh je zverejnený na internetovej stránke www.vlaky.net/zeleznice/spravy/4940-Navrh-GVD-20132014-pre-osobnu-dopravu/.

Peter Pletka opäť Majster Horehronia

Počas Thai-boxerských zápasov v Helpe v sobotu 20. júla 2013 dobrovoľníci z publika bojovali o pohár Majstra Horehronia v tlaku na lavičke.

Každého prihláseného najskôr odvážili a na činku mu naložili polovicu jeho vlastnej hmotnosti. Víťazom sa stal náš Peter Pletka, ktorý s 60-kilogramovou činkou zvládol 79 opakovaní.

V súťaži v pretláčaní zvíťazil Ján Laurenčík.

Pripomínáme si 10. výročie úmrtia Gejzu Horáka

- jazykovedec a publicista, čestný občan Pohorelej
Narodil sa 25.2.1919 v Haliči, zomrel 28.8.2003 v Bratislave.
V rokoch 1939 – 1942 pôsobil ako učiteľ v Pohorelej. Venoval sa nárečovému výskumu, problematike spisovného jazyka a kultúre reči. Výsledkom jeho vedeckovýskumnej práce bola monografia: *Nárečie Pohorelej*. Napísal Morfológia slovenského jazyka, podieľal sa na príprave Pravidiel slovenského pravopisu. Spolupracoval s Maticou slovenskou. Od roku 1948 do odchodu do dôchodku v roku 1984 pracoval v Jazykovednom ústave SAV v Bratislave. Autor populárno-náučnej knihy, v dennej tlači publikoval okolo tisíc popularizačných článkov a úvah o problematike súčasného spisovného slov. jazyka a jazykovej kultúry. Venoval sa aj odbornej pedagogicky zameranej spise, podieľal sa na tvorbe početných učebníc, cvičebníc, konverzačných príručiek a zbierok úloh zo slov. jazyka pre základné i stredné školy, zostavovateľ čítaniek. Popri jazykovedných prácach pôsobil v Jazykovej poradni Čs. rozhlasu.

Gejza Horák pri udeľovaní čestného občianstva v r.1994

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

OSLÁVENCI

89 rokov

11.8. Anna Glejdurová, Kpt.Nálepku 185

82 rokov

3.8. Mária Kybáková, Orlová 582

75 rokov

24.8. Anna Janošková, Jánošíkova 458

28.8. Helena Bialiková, Kpt.Nálepku 181

30.8. Anna Krušínská, Pohorelská Maša 77

70 rokov

5.8. Anna Krišteková, Clementisova 788

12.8. Anna Refková, Clementisova 793

20.8. Anna Borloková, Kpt.Nálepku 171

65 rokov

2.8. Eva Hrcáková, Za Vášok 216

8.8. Mgr. Mária Šulejová, Clementisova 753

11.8. Mária Kalmanová, Za Vášok 234

17.8. Mária Hazáková, Za Vášok 242

60 rokov

14.8. Mária Butorová, Kpt.Nálepku 280

MLADOMANŽELIA

13.7. Ing. Mariana Poláková, Kpt.Nálepku 171
a Ing. Július Sabó, Hranovnica

NOVORODENCI

21.7. Anna Mašlonková, Poh. Maša 14

24.7. Marek Janoška, Clementisova 819

ZOMRELÍ

Anna Pompurová, rod. Baksová
Kpt.Nálepku 195
(* 1.9.1920 - † 5.7.2013)

Karol Paroš
Partizánska 541
(* 17.6.1925 - † 21.7.2013)

Šimon Pompura
Kpt.Nálepku 141
(* 17.9.1933 - † 26.7.2013)

Františka Vojtková, rod. Petrová
M.R.Štefánika 698
(* 9.11.1931 - † 29.7.2013)

Gejza Horák: V OBCI (Pohorelá - dedina pod Orlovou 1939-1943)

V živote obce najhlasnejšie slovo má mládež: dievky a parobci. Kde je mládež, tam je veselosť, smiech, muzika, spev, tanec a po ňom obyčajne bitka, z ktorej ostanú na pamiatku rozbité hlavy... Parobci - to veru „brit“ národ. Ťažko sa skončí zábava bez bitky. A menšia bitka, v ktorej vyšňania vyplatia nižňanov, alebo či naopak, patrí k normálnemu životu dediny.

Príčinou je stará menšia nenávisť medzi vyšňanmi a nižňanmi. Niet jedinej schôdze, aby táto otázka neprišla navrch. Ešte aj pri kolede porovnávajú kostolníci „kotri tukši“. Vážia podľa toho, „keľo peňazi sa pozgaňalo hore, keľo dolu“ a podľa toho, ku ktorým sami patria. Napokon sa v posudku predsaden nedohodnú a problém vyšňanov a nižňanov ostáva i naďalej nevyriešený. - Nepopustia jedni, nedajú sa ani druhí. Hádky a z nej bitka má dlhé pokračovanie. Každý z dvoch hlavných, okolo ktorých sa krúti dej, si zbiera spojencov. Jedna strana mocná, i druhá. Šťastie žičí raz jedným, inokedy druhým.

Z dvoch rozvadených parobkov ťažko bývajú kamaráti i po desiatke rokov. Nerád zabúda parobok rozbitú hlavu bez odplaty. I keď pri nej ešte ťažšiu ranu utŕží, musí mať a zadovážiť si zadostučinenie.

Keby sme skúmali príčinu nenávisť dvoch gazdov, často ba sme zistili, že na vine je jedna zo zábav, na ktorej sa naši, teraz už vážení občania, riadne pobili a vari pre dievča.

Nebudeme teda ďalej riešiť problém vyšného a nižného konca. - Daromná námaha...

No nebolo kedysi ako dnes. Pred vojnou (tou spomínanejšou) nesmel sa parobok po deviatej ukázať na ulici. Keď ho prichytil richtár, že po deviatej vyrušoval ľudí zo spania svojím troška neskromným hrdlom, malá richtárska krivulfa a žila (býkovec) robotu. Odnechcelo sa bujnému nočnému spevákovi inokedy večer vyspevovať.

Najhoršia zo všetkých zlých skutkov bola krádež. Keď dolapili ženu pri krádeži v poli, alebo nedajbože plátno ukradla, zaviedli ju k richtárovi. Márne sa prosila, daromne modlivkala, dušou a prisahou pečatila svoju nevinu. Rozsudok nezmenila.

Paráda sa začala. - Hlavnou osobou bola hriechnica, ktorú zvedli dlhé prsty. Richtár odkázal pre dvoch Cigánov, „bachtara“ (nočného strážnika) a bubenika.

Bachtar trúbil a bubeník bubnoval a cigáni viedli nezbednicu. - Hanby bolo až priveľa. Odnechcelo sa chudere kradnúť, zapovedala sa na veky!...

Sprievod zastával na tých istých miestach, kde inokedy bubnoval bubeník. Žena, ktorú chytili v krádeži, niesla ukradnutú vec v „brëmjačku“ (batoch), ľudia sa jej posmievali, vykrikoval, bubeník bubnoval, bachtar búchal do trúby a Cigáni sa vyškierali... No hanbisko strašná! „Ona voľala račej do matky zemi sadnot.“ - Nebolo väčšej hanby nad túto a stupňovalo ju vedomie dlhého pokračovania na jazykoch, ktoré v nej našli materiál vhodný na poobracanie.

Nebolo oveľa lepšie ani s prespánkou. O tú sa postaral pán farár a kostolníci. - Ak sa opovážila prísť do kostola „defka“ s vrkočom a pán farár vedel o jej poklešku, rozkázal kostolníkom, aby ju vyviedli. A tu celý kostol i chór zaostril oko na zriedkavú pašu. Sprevdzkal potupný odchod hriechnice pohoršlivým šepotom. - Veď kde by aj nie? - „Že jo Boh ňeskare - feľešaga jakási!“ Prespánka putovala za vrkoč von z kostola.

„Ďurko Čarni“, terajší pohorelský kostolník, dobre sa pamätá na tie časy, keď jeho nebohý otec, Pán Boh mu daj radostné zmŕtvychvstanie, kostolníčil. Hrozieva nezbedniciam - dievkam, ktoré nepočúvajú jeho napomínania a v kostole veľa diškurujú, že ich „nach me porazi na posmeh calago sveta vyvede“- a to iste pomôže. Dievčence síce nezažili podobnú udalosť, vedia si ju však dobre predstaviť podľa rozprávania mamy, ktorá vraj ako dnes pamätá, keď za jej dievčenských čias „sa caly kostel kajal, jak tota vyvedli...“ (Ak tá istá ešte žije, len potichu povie jej meno, aby nebol hriech, čiže klebety).

Richtár mal dakedy väčšiu moc ako teraz. Mohol „štrofať“, zbit' i zavrieť. Pred richtárovým domom stál dereš a v „kakatke“ (trestnica pri obecnom dome) sedeli previnilci.

Keď daktorý parobok nebol spokojný s richtárovým „koreňom“ (žila) a „odbrechnoť“, zavreli odvážlivca do „kakatky“. - Dostal na nohu a ruku obruče, ktoré boli zviazané reťazou. Skrčený musel sedieť, kým pokladal pán richtár za potrebné. S richtárom neboli žarty.

Ak teraz vyvedie parobok dačo, čo sa dotýka verejného poriadku dediny, rozsúdi richtár sám. Medzi štyrmi očami sa s ním porozpráva. Pohladká ho žilou, položí na jeho líca svoju richtársku ruku; ak to nestačí, dá zopár krivulfoh a môže sa ísť žalovať až „do Pana Boha“. - Ale nejedna notárska palica sa vraj zlomila na parobskom chrbte, keď neprestávala bitka „na dedíne“ a nadaril sa pán richtár s notárom. - Škoda palice i chrbta! No i tu nebudaj platí: „škoda s oskom chodiť“, hoci výsledok veľmi neviadať.

Starí Pohorelci spomínajú cirkevnú panštinu. - Farárovi neplatili peňazmi, ale naturáliami (zôsy) a prácou. Do práce na farské pozemky zadeloval richtár. Koho zadelil, ten sa musel brať. Ak zabudol, prišiel ho vyhnať „polgár“ (obecný sluha).

Aj teraz je zvykom, že tí, čo nemôžu zaplatiť určitý obecný poplatok alebo priestupok (napr. pasenie statku v poli), odpracúvajú svoju povinnosť na obecných pozemkoch. - Richtár (komisár) sa na vlastné oči chodí presviedčať, či ide práca podľa jeho rozkazu a zadelenia. Ako sa ukazuje, ak chce byť richtár dobrým strážcom záujmov obce, má práce až nad hlavu. Keby bol (chudák) aj svätý, predsa nie je dobrý. - Každý posudzuje jeho rozhodnutia len podľa svojho osobného záujmu. - Zmysel pre spoločnú prácu, ochrana obecného majetku - to sú veci nášmu dedinčanovi ešte vždy dosť ďaleké.

Pohorelá – vyšný koniec

Pohorelský hľásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2013/8, ročník IX., - NEPREDAJNÉ -

vydáva Obecný úrad v Pohorele; Redakcia: Nová 392, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk

Uzávierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci. Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a tlač: OÚ Pohorelá.

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne. Pripravujeme aj ďalšiu verejnú výstavu historických fotografií.